

Boekbespreking

Toestand van de natuur. Veranderingen in de Nederlandse natuur. J.A. Weinreich & C.J.M. Musters. 1989. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. 241 pp. Kosten: f 59,- (excl. porto). Te verkrijgen bij SDU Uitgeverij, afd. verkoop, Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage, tel. 070-3789880.

Het gaat niet goed met de natuur in Nederland. Achteruitgang blijkt de meest voorkomende verandering te zijn bij vrijwel alle groepen organismen in vrijwel alle Nederlandse regio's. En waar vooruitgang optreedt, betreft deze de algemene soorten: natuur en landschap worden steeds eenvormiger. Met deze sombere conclusie kan het rapport kort samengevat worden. Gevreesd moet overigens worden dat dit rapport nog een te gunstig beeld geeft, doordat er nog geen betrouwbaar meetnet voor natuur en milieu operationeel is.

De veranderingen worden vanuit twee invalshoeken besproken. Vanuit de taxonomische invalshoek worden veranderingen in 11 planten- en dierengroepen gedocumenteerd. Uitgesproken slecht gaat het met de inheemse vissen, reptielen en dagvlinders, waar meer dan 75% van de soorten achteruitgaan. Vanuit een andere, gebiedsgerichte invalshoek worden veranderingen voor 10 regio's uitgewerkt. In het zuiden en het oosten van ons land, waar de soortenrijkdom van oudsher het hoogste was, is de achteruitgang het sterkst.

Toch is nog niet iedereen van deze feiten doordrongen. De schrijvers suggereren dat onderzoekers meer aandacht zouden hebben voor achteruitgang dan voor vooruitgang. Zouden biologen werkelijk menen dat goed

nieuws over de Nederlandse natuur geen nieuws is? Maar ook Weinreich en Musters tonen een spoor van twijfel wanneer zij schrijven dat 'misschien gunstige ontwikkelingen ook wel zeldzaam geworden zijn'.

Het rapport, dat rijkelijk geïllustreerd is met kleurenfoto's en tabellen, is een eerste poging om de ontwikkelingen in de Nederlandse natuur te beschrijven aan de hand van de huidige gegevensbestanden. Er wordt naar gestreefd om een dergelijke rapportage regel-

matig te herhalen, zodat de publicatie steeds vollediger wordt. Gezien de verwachting dat de natuur nog verder zal verarmen, mag gevreesd worden dat deze rapportage een vrijwel compleet Requiem voor de Nederlandse natuur wordt, met een enkele Ode aan die soorten, die zich wel aan de hedendaagse cultuur hebben weten aan te passen.

Thomas W. Kuyper
Biologisch Station Wijster

In een van de volgende nummers

Ontwikkeling voormalig getijdengriend

Bronnetjesbos in Zuid-Limburg

Weidevogelbeheer in Overijssel

Flora in veenplas Botshol

Herstel riviertrekkvissen in de Rijn

Vegetatie-ontwikkeling langs Drentsche A.

Flora langs sloten na ruilverkaveling

Register De Levende Natuur

De Stichting Heimans en Thijssse Fonds zoekt

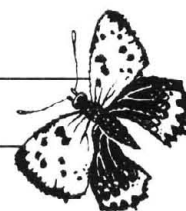
GEGADIGDE (M/V)

voor het opstellen van een Register van De Levende Natuur van 1941 (45ste jaargang) tot heden. Dit zal moeten bestaan uit alfabetische lijsten van auteurs, soortnamen, trefwoorden en terreinen.

De sollicitant hoeft niet over de jaargangen te beschikken, maar bij voorkeur wel over werkruimte en P.C. Vergoeding in overleg. Brieven met opgaaf van

ingeschatte werktijd richten aan Ir. A. Bakker, secr. Stichting Heimans en Thijssse Fonds, Nieuweweg 25, 6871 CA Renkum.

Inlichtingen bij Drs. J. H. H. Zwier, tel. 08340-26789 en Drs. V. de Meester — Manger Cats, tel. 08389-13437.

Frits van Daalen

Inhoudsopgave

Platform: Integraal waterbeheer, nu of nooit! F. Colijn 194

Monitoring van steltlopers in de Waddenzee: verleden en toekomst. Wader monitoring in the Wadden Sea: past and future. C.J. Smit 197

Is er nog toekomst voor trilvenen? Is there a future for fens? W. Koerselman 203

De ontwikkeling van een voormalig getijdengriend langs het Hollandsch Diep. The development of a former tidal willow coppice along the Hollandsch Diep. G.L. Ouweneel 210

Herstel van riviertrekvisen in de Rijn een realiteit? 3. De Grote & Kleine marene (*Coregonus lavaretus* & *C. albula*). Is recovery of anadromous fish species in the river Rhine a reality? 3. The Whitefish & the Vendace. S.J. de Groot 215

Reactie op artikel van H.H. Reeders: De Driehoeksmossel maakt het milieu niet schoner. G.C. Cadée 220

Herinneringen aan Dr. J. Wilcke. L.J. Draaijer 222

Boekbespreking 223

Vragen & mededelingen 223

Overzicht 91e jaargang 224